

daarbij niet ondergegaan. In deze eeuw is de reactie tegen het Rationalisme krachtig geweest, helaas zonder te kunnen terugkeren tot het fundament, dat Luther in zijn bloeitijd legde. Ook verwijt men van Lutherse zijde den Gereformeerden, dat de vader van het Rationalisme, Albrecht Ritschl een Unitarian was, d. w. z. tot een kerk behoorde, waarin zowel Lutherse als Gereformeerde waren opgenomen. Ook wijst men van Lutherse zijde op de volkeren in Nederland en Zwitserland, waarin het geloof meer verwoestingen heeft aangericht, dan in eenige Lutherse landen.

Het zou, dunkt ons, voor de Gereformeerde kerken in Duitsland heel wat heilzamer zijn, indien zij eens nauwkeurig nagingen hoe veel er in hare kerk gebouwd is naast het fundament, dat door de vaderen gelegd is. Dan zal er een helderheid van schuld zijn, omdat men zoover van het rechte pad is afgeweken, door in den grond der zaak het diepste kleintje van de Gereformeerde kerk prijs te geven, en de Reformierte Bond daarin mee te slepen. Wij spreken hiermede geen oordeel uit over individuele personen of gemeenten op zich zelf beschouwd, maar over de Gereformeerde kerk, gelijk zij zich in Duitsland openbaart. Het is niet te ontkennen, dat men in Duitsland geen winst gedaan heeft met hetgeen Dr. Zahn omtrent de oorzaken van den achteruitgang der Gereformeerde kerken heeft aangevoerd, en dit onder toestemming en toelichting van de toenmalige redactie der Reformierte Kirchenzeitung.

Frankrijk. Oproeping tot het onderzoek van den Bijbel door een Roomsche blad. In het goed Roomsche blad *la Croix* kon men dezer dagen de volgende opmerkelijke woorden lezen: «Ik zou gaarne in al onze huizen naast het crucifix een exemplaar van onze vier Evangelien zien. Het is inderdaad niet genoeg het beeld van den goddelijken gekruisigde ten toon te stellen, men moet er voor zorgen, dat Hij gekend en geliefd wordt. Er is wel eens gezegd, dat Jezus miskend wordt; men moet veel meer zeggen, dat Hij onbekend is. Aan het opkomen geslacht is Hij onbekend, in 't bijzonder, sedert noodloos weten aan onderwijzers en onderwijzeressen verboden, in de school de kinderen in den Catechismus en in de Heilige Schrift te onderwijzen. Eenmaal hadden de eerste Christenen een diep eerbied voor de Heilige Schrift. Zij lasen haar dagelijks en voerden zich daarmee evenals met het sacrament der Eucharistie; men droeg dikwijls stukken van den Bijbel bij zich. Zelfs in de vorige eeuw was het in de meeste huisgezinnen gewoonte, dat des Zondags en gedurende de lange winteravonden de huisvader en den Bijbel niet ontlootte hoofd voorlas. In onze dagen leest nog in Engeland en andere Protestantische landen de huisvader de zijnen meermalen in de week uit den Bijbel voor. Wellicht is dit het geheim van den uitwendigen welstand der Protestantische landen. In Frankrijk kennen de Katholieken het leven en de geschiedenis van Jezus niet. De Christelijke vrouwen weten zelfs daarvan alleen datgene wat zij uit hare misboeken geleerd hebben. Dit is te weinig. Wij moeten schaamrood worden, wij Katholieken, dat wij daarin bij onze voorouders en bij de Protestanten achter staan. Daarom zouden wij niet tot de oude Christelijke verenigingen terugkeren, terwijl wij de verbreiding van het Evangelie organiseren?»

Kennelijk ziet dus de redactie van het Roomsche blad het schadelijke van de onkunde, waarin de Roomschen verzonken liggen, in, en heeft men er een vermoeden van, dat de betere toestand, waarin de Protestantische landen verkeeren, te danken is aan het lezen van den Bijbel. Van het gezette onderzoek van Gods Woord in Gereformeerde gezinnen heeft men zeker in Roomsche kringen niets vernomen. Jules Bois, schrijver van het boek «*Pelites religions de Paris*», gaat zwaager van een plan dat een *fin de siècle* kan worden genoemd. Hij wil midden in Parijs een tempel voor Isis laten bouwen, die tegelijk een toneel voor mythische drama's worden moet. Hij noemt zich zelf een voorstander van de vereering van Isis, en hij beweert, dat, wanneer deze vereering maar verbreid wordt, het lijden der menscheit zeer zal verzacht worden. Worden de plannen van Bois verwezenlijkt, dan komt er in Parijs een toneel, zoo schitterend en rijk, als Richard Wagner niet had durven droomen. Of het sichten van zulk een gebouw wel iets zal bijdragen om de ellende der menschen te vermindern, ook wanneer men dat woord ellende alleen in uitwendigen zin neemt, meenen wij te mogen twifelen. Een tempel voor Boedha is er al in Frankrijk's hoofdstad, er ontbreekt nu nog een voor Isis en Osiris. Straks zal het dwepen met de afgoden der klassieke wereld in Parijs een modezaak worden, gelijk het geval was met de vereering van Boedha, nadat de jonge wereldtentoonstelling te Parijs had plaats gehad.

Zwitserland. Het liberalisme in de Roomsche kerk. Hooge verwachtingen der z.g. nieuwe school. Het blijkt, dat het liberalisme onder de Roomschen in Zwitserland zeer de overhand heeft gekregen. Reeds zeventig jaren lang heeft ook Zwitserland zijn Kulturkampf, maar de Roomschen zien geen kans om dien te doen ophouden. Reeds lang verlangen ijverige Roomschen er naar, dat de wet zal worden ingetrokken, waarin verboden wordt, dat de Jesuiten in Zwitserland zullen vertoeven, en dat er ook geen nieuwe kloosters mogen worden gebouwd. Men kan echter geen 50,000 stemmen van de twee miljoen Roomschen saambrengen, die vóór de terugroeping der Jesuiten zich warm maken, of die ook maar gaarne zouden zien, dat men naar hartelust kloosters kon doen verrijzen; en toch moet er een verzoekschrift door 30,000 menschen ontleend, kend bij den bondsraad inkomme, wanneer men wil verkrijgen, dat over de een of andere zaak het publiek of het volk zijn stem zal uitspreken. Daaruit blijkt, dat men het in Roomsche kringen van Zwitserland nog niet eens is. Dit werpt ook een eigenaardig licht op de jonge encyclopedie van den pape, waarin den Protestanten verwezen wordt, dat zij zoo ongelovig geworden zijn en zoo bitter weinig eenheid vertoonen, waarom zij dan ook door het hoofd der Roomsche kerk worden uitgenodigd om tot de «geloofvrije en eenige» Roomsche kerk terug te keeren.

De Ritschlianen en hun organ *Freiheit und Leben*, waarvan de predikant Chapuis het hoofd is, putte zich uit om te beoogden, dat de moderne theologie ten slotte de overhand zal behouden. Genoemde redacteur spreekt als zijne hoop uit, dat men weldra zoo ver zal zijn voortgegaan, dat men de werken der theologische professoren niet meer naar den maatstaf van ongelovigheid of dwaasheid zal beoordeelen. Ook leeft hij in de verwachting, dat er een groote ommekeer en een zedelijke revolutie voor de deur staat, welke alle dwalingen en menselijke overleveringen wegvagen zal.

Hierop antwoordde de hoogleraar Doumergues in no. 31 van de «*Christianisme*», dat daaruit dan moet volgen, dat uit het verwerpen der moderne wereldbeschouwing, gelijk wij die tot dusver verstaan hebben, de wetigheid van alle historische en leerstellige beschouwingen der hoogleraren volgen moet. De kerk mag hen niet aanklagen wegens ongelof en ook niet wegens kettenij. Arius zal dan even goed als Athanasius in de kerk voor rechtinnig gehouden worden. Pelagius zal voor een niet minder correct uitlegger van Paulus moeten doorgaan dan Augustinus. De ene hoogleraar zal de echtheid van het Evangelie van Johannes verdedigen, de andere verwerpen; de een zal volhouden, dat wonderen mogelijk zijn, en de ander dit bestrijden; en allen zullen evenzeer zuilen der kerk zijn. Inderdaad, om hier toe te geraken, zal er een ommekeer op groote schaal moeten plaats hebben.

In het kanton Thurgau is een zonderling stuk door het hoogste kerkbestuur in de wereld gezonden. Het stuk is gesteld met het doel om uit te noodigen tot het houden van een bededag, en daarin vindt men de volgende aanmerking: «In den loop van dit jaar komt er nog een dag waarin de Vaderlandsche zin van ons volk op de proef zal gesteld worden, en dag, welke zeer groote gevolgen hebben zal, gelijk oit een beslissende dag in de geschiedenis van ons Vaderland. Wij hopen het». Nu zou men kunnen verwachten, dat op dien beslissenden dag moest gestemd worden over een diep ingrijpende zaak den staat of de kerk betreffende. Doch niet alzo. De zaak in geding is een belastingvraagstuk. Er moeten nieuwe lasten op het volk gelegd worden. Vele boadigde burgers houden het er voor, dat de belastingdruk in Zwitserland reeds te zwaar is in verhouding tot de draagkracht der bevolking, en daarom brengt het belastingvraagstuk heel wat harten en hoofden in beweging. Na had men van een kerkbestuur wel kunnen verwachten, dat het een woord van vrede zou laten hooren, daarbij waarschuwend tegen partijzonden, doch het gaat niet aan, dat het gelijke de *Kirchenrat* het uitdrukt zelf een spies in den strijd draagt en zich tot voor het agiteeren voor een partij misbruiken laat.

WINKEL.

## Voor Kinderen.

VAN DE OUDEN VOOR DE JONGEN.

### III.

Zooals ik reeds zei, werd er in den eenden tijd ook vooral op geleet, dat de jeugd zich behoorlijk geleefde. Of het toen zoo noodig was als thans zoo ik echter haast betwijfelen.

Althans de les, dat «de jeugd niet voorbarig maar bescheiden moeten zijn» hebben vele jeugdigen tegenwoordig wel hard noodig. En velen, die nog niet eens jeugdigen zijn, zullen goed doen te letten op: «Spreek niet voor men u iets vraagt en geel dan kort en duidelijk antwoord.»

De schooljongens kregen zelfs bepaald les in de beleeftheid. Tot bewijs daarvan wil ik u een zoogenaamd *colloquium*, d. i. samenspraak, medeelen. Het is Latijn, maar we zullen het in 't Nederlandsch er onder zetten. 't Verbeeldt, dat er twee in gesprek zijn. 1. *Padagogus*, d. i. opvoeder, leermeester, en 2. *Puer*, d. i. jongen, schoolknip. (Dezullen lagen bij den meester in de kost).

*Pr. Quantum temporis abfuiti uatensis actibus?* (Hoe lang zijt ge nu buiten uw ouders huis?)

*Pr. Jam sex fere menses.* (Al een zes maanden.)

*Pr. Addendum erat: domine.* (Gij hadt er bij moeten zeggen: mijnheer.)

*Pr. Jam sex fere menses, domine.* (Al een zes maanden, mijnheer.)

*Pr. Cupis eam reuicere?* (Wenacht gij het weer te zien?)

*Pr. Cupio, domine, si id pace licet tua.* (O ja, mijnheer, met uw verlof.)

*Pr. Nunc pectendum erat uou.* (Nu had de knie gebogen moeten worden.)

Ge ziet, vrienden, er werd op geleet. En al zou de meester nu ook niet meer vergen, dat ge de knie voor hem buigt, toch moet ge als kinderen die Gods Woord kennen, nooit hen nadoen, die zelfs vergeten hun onderwijzer te groeten. ja hem met dank loonen. Ook de oude en Bijbelsche leer, dat men voor het griffie haar opstaan en den onderdom eeren moet, werd in die oude tijden de jeugd ingescherpt. Opstaan was en is nog een bewijs van beleeftheid. Men gaat niet zitten voor 't ons wordt aangeboden.

De gewoonte om uit eerbied het hoofd te ontblooten, bestond bij Israel niet en daarom zult ge ook in den Bijbel nooit lezen van menschen, die uit beleeftheid hun hoofd afnamen. Het was juist een bewijs van eerbied, dat men den hoed op hield, het hoofd niet ontblootte. Zoo doen de Joden in hun synagoge nog en als gij die bezoekt en den hoed dan afzet, verzoekt men u zeer beleefd het hoofd niet te ontblooten. Zoo was het vroeger in Europa ook. Doch reeds in de 16de eeuw werd het gewoonte bij het groeten het hoofd te ontblooten. Vroeger echter hield men het hoofd veel meer gedekt dan nu. De lieden zaten met den hoed of met de muts op aan den maaltijd. Als gij platen ziet (van een paar eeuwen geleden) die voorstellen, hoe de Synode van Dordrecht in 1618 en 1619 werd gehouden, dan ziet gij daar de dominees zitten met den hoed op. Kort geleden is er weer te Dordrecht een Synode geweest, maar zoover ik weet, zat men daar met ontbloot hoofd en droegen hoogstens enkelen een mutje.

Zulke dingen veranderen met de tijden en verschillen ook naar de landen en volken. In het Oosten, dat weet gij uit den Bijbel, begroeten ook de mannen elkaar dikwijls met een kus. In Italië was dat vroeger ook gewoonte; in Duitsland is het nu nog zoo, evenals in sommige andere landen. In Engeland en in Nederland echter denkt niemand er aan het te doen. Bij ons reiken de mannen elkaar de rechterhand. De hoofdzak is maar dat men beleefd en vriendelijk weest te zijn. Evenwel moet gij niet zoo ver drijven als een bisschop van Bremen, hoewel die 't goed meende. Toen keizer Karel V de vrije rijkstad Bremen eens bezocht, kwam hij ook bij dien bisschop. Deze was daar zeer mee verheerlijkt en drukte Karel zoo stevig de hand, dat den vorst de tranen in de oogen kwamen.

Ook goed gemeend, maar toch niet gepast, was wat de burgemeester deed van een kleine Engelse stad. 't Was na de vernieling der onoverwinnelijke vloot in 1588; koning Elizabeth maakte toen in zeepraal een rondreis door haar rijk. Toen zij nu in die stad kwam, hield

de burgemeester een toespraak en zei hij onder meer:

«Ja, toen koning Philips van Spanje Uw Majesteit aanviel, pakte hij 't verkeerde varken bij 't oor.»

Of de koningin met dit compliment gediend was, is wel te betwijfelen.

### DE AREND EN DE MAIER.

Op zekeren dag waren eenige maiera bezig in het veld. Een hanner kreeg dorst en ging naar een bron in de nabijheid. Toen hij daar kwam, bespeurde hij een ongewone beweging. Een waterslang had zich om een arend gekruld en wilde dezen in den nek bijten. Nu schoot de maier toe en hieuw met zijn sikkel de slang den kop af. De arend vloog daarop weg.

Nu zette de man, die zeer verhit was, zich neer om een oogenblik te rusten eer hij dronk. Daarop nam hij een beker, dien hij bij zich droeg, liet dien in de bron zakken en haalde hem gevuld weer op. Doch juist toen hij wilde gaan drinken kwam de arend weer aanvliegen, schoot omlang en stiet met zijn vlerk den man den beker uit de hand, zoodat het drinkvat ter aarde viel en brak.

«Wat een boos, ondankbaar beest!» sprak de man bij zich zelf. «Pas redde ik hem het leven en nu slaat hij nog den beker uit de hand. Men zou er waarlijk verdriet in krijgen goed te doen.»

Zonder zijn dorst geloscht te hebben keerde hij terug en ging weer aan 't werk. Intusschen hadden zijn makkers ook dorst gekregen en waren naar de bron gegaan. Hij zag geen enkelen meer aan 't werk.

Een poos arbeide hij voort. Doch eindelijk begon het hem te bevreemden, dat er niemand terugkeerde. Hij lei den sikkel neer; liep naar de bron, en die daar lagen zijn makkers dood op den grond. Een paar drinkbekers lagen naast hen.

Verbaasd zag de man het aan. Doch weldra begreep hij wat er gebeurd was. De waterslang had door haar venijn de bron vergiftigd, zoodat het water in plaats van verkwikking den dood aanbracht. Had hij er van gedronken, had de arend hem den beker niet uit de hand gestooten, de man zou ongekomen zijn, gelijk met zijn makkers was geschied.

Dit is een zeer oude geschiedenis of denkelijk een fabel. Onder zulke vertellingen zette men in den vroegeren tijd gewoonlijk:

«Doe fabelt niet!»

(Wat er dan volde moet nu elk lezer zelf maar eens invullen.)

HOOGENBIK.

### Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

**BEROEPEN:** Vlieder, R. van Giffen, emer. pred. te Wams (Fr.) — Aalden (Dr.) — Gies (Fr.), R. Douwer, cand. te Kampen. — Hazerswoude, P. A. L. Sillevius Smit te Monster. — Gees (Drenthe), en Doornbergh N. G. Kapteijn, cand. te Amsterdam. — Kampenland (gem. Wisselkerke), O. Los te Oud-Vossemeer. — Hendrik-Ido-Ambacht, J. Lugheide, cand. te Delft. — Beekbergen, D. Kollberg te Barneveld. — Groningen, B. F. W. Stijf te Heeg.

**AANGEKOMEN:** Kollum, P. N. Kruiswijk te Sneek. — West-Terschelling en Midland, A. Nawijn, cand. te Amstelveen.

**BEDANKT:** Lopik (zde maal), A. Middelkoop te Nijkerk op de Veluwe. — Nijkerk B. C. A. Renier te Amsterdam. — Huizen, H. M. van der Vegt te Heerde. — Oosterboek, J. J. A. Ploos van Amstel te Reijmersdal. — Boornbergum, A. Nawijn, cand. te Amstelveen.

### Nederlandsche Hervormde Kerk.

**BEROEPEN:** Hindeloopen en Kattendijke (Z.-Beveland), J. A. Broekers, cand. te Amsterdam. — Rithem, A. van der Flier, cand. te 's-Gravenhage. — Grolloos, e. a., J. H. Heckman te Eekst c. a. — Giesse-Oudkerk (cl. Dordt), Nieuw Lekkerland en Peursum, E. C. Gravemeijer te Gorinchem. — Se-roosterkerke op Schouwen (cl. Zierikzee), A. de Pecker, cand. te Gorkum, bij 't prov. kerkbestuur van Zeeland. — Heerenveen, K. K. Dijksterhuis te Schalsum (cl. Leeuwarden). — Hasselt, F. J. Los te Bruchem c. a. — Looz (cl. Wincloren), W. Timmermans Paquet te Hooger-Smilde. — Hoedekekenkerke, J. van Oever te Roden c. a. — Noord-Schermer, e. a., C. J. A. Bosch te Hoog-Carpeel. — Zuid-Beveland, E. H. Jonkers te Buitenpost c. a. — St.-Filipsland, K. E. van Griethuysen H. te Ketel en Spaland. — Appelscha, W. Voors te Kuinre. — Bergum c. a., W. H. Lutenberg te Nieuwendam. — Hoenderloo, A. C. la Grand, cand. te Utrecht. — Appeltoren en Alfort, W. de Laeuwe te Wilsam. — Dantumawende, A. C. la Grand, cand. te Rotterdam. — Appelscha (wez.), W. Voors te Kuinre.

**AANGEKOMEN:** Strookerkerk (cl. Dordt), P. Bartstra te Krumpen aan de Lek (cl. Gouda). — Rheden (cl. Arnhem), J. K. van der Hoeven te Bodmerswaard. — Zuid-Beveland, E. H. Jonkers te Buitenpost c. a. — Soesterberg, L. J. van Rhijn Jr. te St.-Maartensdijk. — Molkenwerter Hindeloopen, J. A. Broekers, cand. te Deventer.

**BEDANKT:** Waarde en Grijskerke (Zeeland), M. A. van Rhijn, cand. te Katwijk-Binnen. — Monster, H. Feijcke te Dordrecht. — Oosterlittum, J. W. H. Bloep, Beule te Twick. — Langeweg, D. Zeete te Suwardde c. a. — Eerland, H. van den Brink te Maarsse. — Mellesant, H. H. Banger te Bloemendaal. — Anjum, H. Gerbrandy te Woudsend en Indijk. — Ee (Fr.), W. A. Mac Pherson te Goings c. a. — Zuidwilde, en Zanderweel L. Meeth te Ureterp c. a.

## Advertentien.

### Een Bleeker

vraagt, wegens uitbreiding der zaak, eenige **Wasschen**; van eene nette en prompte bediening kan men verzekerd zijn. **Abonnement** zeer billijk, desverkiezende geheel aan kant. Brieven fr., motto: «*Wasschen*», Bureau de Hrant.

### GOLDSCHMEDING'S

### Amerikaansche Orgels,

worden bij toenameing gevraagd. Men bezichtige de uitgebreide sortering of vraag Catalogi en oordeele.

Prijzen van f 60, f 70, f 80, f 100, enz. enz.

**WARMOESSTRAAT N°. 141, AMSTERDAM.**

## P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.,

DAM 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIE en BELEENINGEN. Nemen gelden A DEPOSITO 1/2 pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Verschenen het zeer belangrijke werkje van: **DE OPSTANDING UIT DE DOODEN EN DER DOODEN.**

Eene duidelijke en op den Bijbel gegronde beschouwing, onder meer over de Openbaringen, in verband met de zeer ernstige tijden, die wij tegemoet gaan. Prijs f 0.50; franco f 0.55. Uitgever J. L. A. DE LAIVE, Weteringschans 189, Amsterdam.

## EXCELSIOR.

Geillustreerd Tijdschrift voor Neerlands Jongelingschap en Volk

ONDER REDACTIE VAN

**A. J. HOOGENBIK en J. A. WORMSER.**

Prijs per jaargang (12 Nrs. à 16 pag. en 12 Nrs. à 8 pag.) f 3.50.

Inhoud van het No. van 7 September 1894: **Jabez' gebed.** — **Het komplot.** — **Een reis op Madagascar.** — **Hoe 't er in Arabië uitziet.** — **Niet meer „het beloofde land“.** — **Menscherroof.** — **Spreekwoorden.** — **De bekeering van een kroeghouder.** — **Jehovah Jireh.** — **Poëzie.** — **Vragenbus.** — **Correspondentie.**

Amsterdam.

HÖVEKER & ZOON.

Bij D. A. DAARMEN, te Leiden, verscheen:

## BIBLIOTHEEK voor ZONDAGSSCHOOL-ONDERWIJS N°. 2-3.

DEEDES, Lessen over het Oude Testament. Prijs f 3.—.

(No. 1, 2, 3, 4, en N. Testament, Cursus voor 3 jaren, te zamen f 3.75.)

Aan deze Lessen zijn toegevoegd tekstenboekjes. Het gebruik daarvan en de hooge praktische waarde, kunnen niet bij advertentie omschreven worden. Zij, die DEEDES gebruiken en deze boekjes nog niet kennen, kunnen bij hunnen boekhandelaar één stel gratis met omschrijvende prospectus verkrijgen.

**G. F. JURJAANZ, Orgelmaker.**  
**Amerik. Orgelhandel,**  
Haarlemmerdijk 88, Amsterdam.  
Steeds voorhanden uitgebreide sortering, van de solidste fabrieken.  
Directe aanvoer. Laagste Prijzen.  
VRAAG CATALOGUS.  
Engros en Détail.

UITGAVE van HÖVEKER & ZOON, te AMSTERDAM:  
**GEDICHTEN**  
VAN  
**J. A. WORMSER.**  
Prijs f 1.25. In stempelb. f 1.90.

## ENCYCLOPÆDIE

DER

## Heilige Godgeleerdheid,

DOOR

**Dr. A. KUYPER.**

Drie Deelen, ingenaaid f 16.75; in drie halfdeelen banden f 21.25. (Losse banden per stuk f 1.—.)

Amsterdam.

DE UITGEVER,  
**J. A. WORMSER.**

Bij J. A. WORMSER, te Amsterdam, verscheen:

## In de Schaduw des Doods.

Meditatiën voor de Krankkamer en bij het Sterfbed,

DOOR

**Dr. A. KUYPER.**

Prijs f 1.90. In stempelband f 2.40.

## DE ZONDAGSSCHOOL.

WEEKBLAD onder Redactie van A. J. HOOGENBIK.  
Per jaargang franco per post f 2.50.

Inhoud van het Nr. van 19 September 1894: **De Nederlandsche Zondagschool-Vereeniging.** — **Uit het Joodsche leven.** — **Het onderwijs in de Bijbelsche Geschiedenis.** — **Gebedsverhooring.** — **Wat lezen uw kinderen?** — **Velerlei.** — **Vragenbus.** — **Advertentien.**

Amsterdam.

HÖVEKER & ZOON.

Bij HÖVEKER & ZOON, te Amsterdam, verscheen:

## ALLERLEI VOOR ALLEN.

PROZA en POËZIE

DOOR

**A. J. HOOGENBIK en J. A. WORMSER.**

Prijs f 0.50.

## Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributie:

Door den heer J. Vosselman te Scherpenzeel

f 1 door 't Loc. Com. te Rotterdam f 243.39

door den heer A. Hogebloom te Honselersdijk uit

Naaldwijk f 34.50, uit Honselersdijk f 18.50,

uit 's Gravesande f 27; zamen f 78.

Aan Collectie:

(Voor de Theol. faculteit) van de Geruf. Kerk

te Beverwijk f 3.38; van idem te Nieuw Ven-

enip f 20.15; van idem te Hoofddorp f 6.50;

van idem te Delft B (halve coll.) f 32.21; van

idem te Vreeswijk f 7.87; van idem te Hilvers-

um A f 13; van idem te Weesp A f 6.12; van

idem te Naaldwijk f 7.50; van de lidmaten-

catechisatie van Ds. Klaarhamer te Utrecht

f 18.50.

Aan Schenkingen:

Door den heer D. van Pelt, te Zwijndrecht,

uit het busje der Zondagschool f 9.15; door Ds. J. Spoelstra, te Sappemeer, gevonden in het kerkzakje f 1; door den heer L. Kokmeijer te Oudega (W.) van de Jongelingsvereniging f 5; door Ds. Klaarhamer, te Utrecht, van N. N. f 5; door de Ger. Kerk te Oosterbierum van de Halvestuivers- en Eencentsvereniging f 7.

Voor de Medische faculteit:  
Door de Ger. Kerk te Oosterbierum van de Halvestuivers- en Eencentsvereniging f 7; den heer A. Hogebloom uit Honselersdijk f 5.

Voor het Hospitaal:  
Door de Ger. Kerk te Oosterbierum van de Halvestuivers- en Eencentsvereniging f 7.

Voor het Studiefonds:  
Bij Prof. Dr. A. H. de Hartog ingekomen: uit Honselersdijk f 4.50, Ger. Kerk te Berkel f 31.06, door Ds. W. C. P. v. A. te Z. f 2.

S. J. SEEFAT,

Penningmeester.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ.

Voorheen J. J. ARND en ZONEN.

Dit bl.  
Bijdr.  
van dit  
tentien  
Inzend  
kunnen

„Ind

De ou  
tal ver  
heeft blo  
brengen  
mensche  
Terecht  
gemerkt,  
bij de e  
Voorre  
guldigheid  
dagen lan  
een welvo  
beladen,  
droog br  
En ten  
Zoon van  
zijn aanva  
lagere m  
de prikke  
volk nauw  
Maar w  
Christus z  
over de st  
over het  
in de he  
trouwen, d  
te brenge  
Gods Zoon  
staat iets  
en leert h  
ervaring b

Bij den  
aan de v  
hemelen  
zelf gespr  
in denwel  
Een Godd  
bestemd v  
zij in Chr  
voor den  
de eerste  
Goddelijk  
waardijk d  
al de liefd  
Hoe mo  
ken, omd  
delijke en  
te meng  
worden, d  
lijke natu  
Zoon van  
Immers  
in de lelik  
evenmin al  
was er du  
geven wie  
langzamer  
heid; is d  
worden, d  
de luman  
bij den D  
zijde op d  
het regel  
zij mijn Z  
Maar  
tot de ver  
in handen  
stond, van  
ervaring v  
terstond w  
veertig da

In de r  
een sloten  
en zijne w  
der geloof  
gevaar blo  
En daar h  
gemoet te  
zijn en jon  
en hem 't  
blazen. Vo  
de ware rel  
en bijgeloof  
op den hals  
Dit joeg h  
kind schonk  
geloofvige  
kennis aan  
houden van  
bevelen ver  
me in ken  
gelegenheid  
Deze hand  
groter wen  
ten, dat hij  
versterken va